

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะนะ ธรรมะเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงหัวใจ เราหล่อเลี้ยงหัวใจ เห็นใหม่ เวลาทุกข์เวลาอยากเราทุกข์อยากมาก แต่เวลามีความสุขล่ะ ความสุขอย่างนี้มันลอยลมไป สิ่งทีลอลมมา คุณสิอากาศมันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ความสุขความทุกข์ในใจของคนเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ถ้าเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เวลามันทุกข์มันบีบคั้นมาก ทุกข์เกิดจากอะไร? ทุกข์เกิดจากสมุทัย สมุทัยคืออะไร? สมุทัยคือค้นหาความทะยานอยาก

ค้นหา วิภวตัณหา คำว่า “ตัณหา” คือแสวงหาอย่างเดียว ความผลัดไสล้ง ความไม่พอใจ ในสถานะของตน ความเป็นอยู่ของตน นี่ไม่พอใจทั้งนั้นแหละ เห็นใหม่ วิภวตัณหา ตัณหามันมีหลายประเภท แต่ไม่ใช่ว่าตัณหาที่เราจะแสวงหาอย่างนี้เป็นตัณหาๆ แม้แต่ความไม่พอใจในสถานะ ความไม่พอใจในความรู้สึกนึกคิด นี่ก็เป็นตัณหา แล้วความอยู่เฉยๆ อยู่ ตัณหามันมีของมันอยู่ นี่สมุทัย

เวลามันทุกข์มันอยากมันมีสมุฏฐานมาจากสมุทัย สมุทัย เห็นใหม่ เพราะเราเข้าใจ เราศึกษาในปริยัติคือคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราอยากจะทำปฏิบัติ เราอยากชำระ เราอยากจะทำจัดสิ่งนี้ออกไปให้มันมีแต่ความร่มเย็นเป็นสุขในหัวใจของเรา แล้วทำอย่างไรล่ะ เราทำอย่างไร เห็นใหม่ เราก็อยากจะทำปฏิบัติปฏิบัติ ในเมื่อครูบาอาจารย์ของเราท่านปฏิบัติของท่านไปได้ มันมีร่องมีรอย รอยลือเกวียน เกวียนมันผ่านไปข้างหน้ามันมีรอยลือของมัน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้บุกเบิกมา บุกเบิกมานี้ สิ่งนี้ที่ทำมาทำมาที่ไหน ทำมา เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ศึกษาโดยโลกใจ เขาปฏิบัติกันเป็นรูปแบบปฏิบัติกันเป็นวิธีการ ก็ไปศึกษากับเขาๆ นะ ถึงสุดท้ายแล้วไปศึกษากับอาหารดาบสได้สมบัติ

๘ “นี่เจ้าชายสิทธัตถะมีความรู้เสมอเรา มีความเห็นเหมือนเรา นี่สอนได้เลย” แต่เจ้าชายสิทธัตถะ ท่านไม่ต้องการสิ่งใดเลย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามารื้อค้นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง เห็นไหม เป็นผู้บุกเบิก บุกเบิกขึ้นมาที่ไหน? บุกเบิกขึ้นมาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิมรรคญาณ วิถีแห่งจิต จิตมันพัฒนาการของมันไปอย่างไร มันพัฒนาการถึงที่สุดแล้ว วางธรรมและวินัยอันนี้ไว้ให้เราก้าวเดินกัน วางธรรมและวินัยนี้ไว้ เราก็คืศึกษากัน เราก็อยากประพฤติปฏิบัติกัน

เราศึกษา ปฏิบัติ แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมีร่องมिरอย ท่านปฏิบัติของท่านไป ท่านปฏิบัติของท่านไป ท่านบอกแนวทางของเราได้ ถ้าบอกแนวทางได้เราปฏิบัติตามอย่างนั้น แล้วเราก็มาร่วมปฏิบัติกัน เวลาปฏิบัติกันทุกซั่ๆ ยากๆ เห็นไหม คุณติเวลาหมามันเห็นเครื่องบิน นี่มันเห็นเครื่องบินมามันเห่ามันหอน หมามันเห็นเครื่องบิน เครื่องบินมันอยู่สูงมาก หมามีโอกาสจะได้สัมผัสเครื่องบินนั้นไหม

นี่ก็เหมือนกัน เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ธรรมะมันอยู่สูงส่งนัก ธรรมะที่เราจะเอื้อมเอาไม่ได้เลย นี่เวลาหมามันเห็นเครื่องบิน เครื่องบินมันเป็นวัตถุนะ หมามันเป็นสัตว์ มันเห็นของมัน เห็นไหม แต่เวลาเราปฏิบัติขึ้นมาธรรมะมันอยู่ที่ไหน ธรรมะอยู่ที่ไหน เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในพระไตรปิฎกนั้น นั่นแหละวิธีการ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริงแล้ว วางธรรมและวินัยนี้ไว้ คือสิ่งที่เป็นประสบการณ์ในใจนี้บอกถึงกิริยาของจิต กิริยาวิธีการของมันในการกระทำนั้นส่งเข้ามาที่หัวใจนี้ ถ้าหัวใจนี้เราปฏิบัติขึ้นมา เห็นไหม มันไม่ใช่หมาเห็นเครื่องบินนะ นี่ธรรมมันเกิดที่ใจนี้

เวลาสุข เวลาทุกข์ เวลามันเจ็บช้ำน้ำใจ เวลามันมีความสุขความทุกข์มันเกิดที่นี้ใจ มันไม่สุดเอื้อมหรอก มันไม่สุดเอื้อมที่เราจะไม่มีโอกาส เรามีโอกาสทั้งนั้นแหละ เพียงแต่เราจะมีความเข้มแข็งแค่ไหน แม้แต่มีศรัทธาความเชื่อ ถ้ามีศรัทธาความเชื่อ เชื่อเพื่ออะไรละ เห็นไหม มีศรัทธา ศรัทธาคือห้วงจกัรณะ เพราะมีศรัทธาความเชื่อแล้ว นี่ลากใจ ชักลากมา ชักลากหัวใจเรามาให้กันคว่า

นี่เวลาไปฟังธรรมๆ ฟังธรรมในกาลามสูตร ไม่ให้เชื่อนะ เวลาฟังธรรมนี้ไม่ให้เชื่อแม้แต่อาจารย์เราพูด ไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ไม่ให้เชื่อแล้วฟังไปทำไมละ นี่เวลาฟังธรรม เห็นไหม

อานิสงส์ของมัน สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้วตอกย้ำมัน ตอกย้ำมัน แล้วตอกย้ำขึ้นมา เวลาที่มีความลึกลับสงสัยในหัวใจ สิ่งที่แสดงกิริยาออกมามันมีเหตุมีผล มันมากัดมาเลือก มันมากัดมาแยกกันในใจของเรา ถ้ามันมีประเด็นในหัวใจ นี่ธรรมอันนั้นมันมาแยกมาแยงในหัวใจของเรา ถ้ามันแยกแยงมันเข้าใจแล้ว เห็นไหม

อานิสงส์ของมันฟังแล้วจิตใจผ่องแผ้ว จิตใจมันรื่นเริง นี่ฟังธรรมขึ้นมา อานิสงส์ของมัน ถ้าไม่ให้เชื่อๆ ไม่ให้เชื่อก็มีศรัทธา มีศรัทธาแล้วค้นคว้า ค้นคว้าแล้วประพฤติปฏิบัติขึ้นมา แล้วทำความเป็นจริงขึ้นมา ถ้ามันจริงขึ้นมาในหัวใจ นี่กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้นเลย ให้เชื่อความจริงอันนั้น ถ้าจริงขึ้นมาจะ เวลาเราปฏิบัติขึ้นมาที่ล้มลุกคลุกคลาน หมาเห็นเครื่องบิน มันไกลนั๊ก มันสุดเอือมฉัด เห็นไหม หมาที่มันมีเจ้าของที่เขามีศักยภาพ เขาเอาหมาขึ้นเครื่องบินนะ เขาเอาหมาขึ้นเครื่องบินไปไหนเขาเอาหมาของเขาไปด้วย

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเรา ถ้าเราทำของเรา เราเป็นสัตว์ทุกข์สัตว์ยาก เรามีทุกข์มียากในหัวใจของเรา แต่ถ้าเราทำความจริงของเราละ เราทำของเราขึ้นมาดี ถ้าทำขึ้นมา เห็นไหม นี่ตั้งสติขึ้นมา เวลาเราบอก ทุกคนบอกว่ารักตัวเอง ทุกคนบอกว่าตัวเองมีคุณค่ามาก ทุกคนถนอมแต่ความรู้สึกรักของตัวเอง แต่ความรู้สึกนั้นมันให้โทษเราขนาดไหนละ แต่ถ้ามันเป็นปัญญา มันก็ความรู้สึกเหมือนกัน

ขั้นที่ สัจจะขั้นที่ คือความคิด ความปรุง ความแต่ง นี่ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร เวลาปัญญารอบรู้ในกองสังขาร ปัญญารอบรู้ในความรู้สึกนึกคิดของเราไง ปัญญารอบรู้ รอบรู้แล้วมันก็สงบระงับ เห็นไหม มันไม่สงบระงับเพราะอะไร เพราะมันคิดมันคิดของมัน มันฟังมันซ่านของมัน เพราะมันมีแรงคิดของมัน มันก็ทำให้เราเจ็บช้ำน้ำใจ เวลามันคิดขึ้นมาที่มันคิดของมันตามความพอใจของมัน คิดขึ้นมามันก็เอาสารพิษ เอายาพิษมาทับถมใจของตัว แล้วใจของตัวก็เจ็บช้ำน้ำใจอยู่อย่างนั้นแหละ นี่เวลาเป็นสมุทัยมันให้ผลอย่างนั้น มันเป็นกิเลส

แต่เวลาเป็นธรรมละ เป็นธรรม เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกความรู้สึกนึกคิด ถ้าเรามีสติปัญญารู้เท่ามันมันก็เกิดดับ มันเกิดดับ เกิดดับแต่รสชาติมันไม่มี ไม่มีเพราะอะไร เพราะมันไม่มีสมุทัย มันไม่มีต้นหากความทะยานอยากชักนำไป มันก็เกิดดับพลังงานมันมีของมันอยู่แล้ว ความคิดมันเกิดจากใจ ธรรมชาติของมันก็เกิดดับอย่างนั้นแหละ แต่เกิดดับโดยสติปัญญารู้เท่ารู้พร้อม มันก็เกิดดับ

เขบอกวารู้เท่าการเกิดดับๆ...เกิดดับก็เสไฟฟ้าไฟง เสไฟฟ้า เห็นใหม่ เวลามันสลัวลง ไฟมันก็ดับ เวลาพระอาทิตย์ขึ้น เวลาแสงสว่างมามันก็ดับ จิตใจของเราไม่ใช่เสไฟฟ้านะ จิตใจของเรา การเกิดดับนี่มันต้องมีสติปัญญา มันต้องมีผู้รู้เท่า มันต้องมีเจ้าของ เห็นใหม่ หมามันต้องมีเจ้าของมันจะพามันขึ้นเครื่องบิน นี่ถ้าปล่อยมันเกิดดับๆ มันก็ทำเป็นสสาร สสารทางโลกมันเป็นแบบนี้

นี่เกิดดับๆ เพราะอะไร เกิดดับเพราะมีสติ มีสติมีปัญหา มันก็รู้เท่า รู้เท่ามันก็เกิดดับ เกิดดับก็ เออ! สบายๆ...สบายอะไร กิเลสทั้งตัวยังไม่เห็น สบายอะไร ถ้ามันจะสบาย สบายเดี๋ยวมันเกิดอีก ถ้าสติมันอ่อนเดี๋ยวมันก็มีฤทธิ์อีก มีฤทธิ์อีกมันก็ทำลายหัวใจอีก แล้วทำอย่างไรให้มันทำงานต่อไปละ เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้บอกเบิกตรงนี้ไง

นี่ทำความสงบของใจ ฤทธิชีไพรเขาทำมาก่อนหน้านั้นแล้ว พวกที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เขาทำแต่ความสงบของใจขึ้นมา พอใจมันสงบขึ้นมาแล้วเขาคิดว่ามันจบสิ้น แล้วพยายามรักษาไว้ เห็นใหม่ นี่รักษาไว้ไม่ให้มันแสดงตน แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่มันมีของมัน ถ้ามีของมัน นี่รื้อค้นเลย รื้อค้น นี่วิปัสสนาเกิดตรงนี้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารื้อค้นขึ้นมา เห็นใหม่ จิตสงบแล้ว เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจิตสงบขึ้นมาจิตสงบมาก อาหารดาบสบอกว่าได้สมาบัติ ๘ มีความรู้ความเห็นเหมือนเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่ามีอะไรมันยังทุกข์อยู่ นี่แล้วเราจะทำอย่างไรได้ ศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ มากี่เต็มทีแล้ว ระลึกถึงอำนาจวาสนาของตนเอง พอระลึกถึงอำนาจวาสนาของตนเอง คิดถึงตอนเป็นราชกุมาร ตอนที่พระเจ้าสุทโธทนะพาไป แรกนาขวัญ กำหนดลมหายใจเข้า-ออก อานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้า-ออก

เห็นใหม่ เวลาทำสมาธิมันมีฤทธิ์มีเดช มันรู้ไปข้างนอกหมดเลย เวลาอานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้าและลมหายใจออก จิตมันเกาะลมหายใจเข้าและลมหายใจออก เวลามันปล่อยลมหายใจออกมันก็เป็นตัวของมันเอง

สิ่งี่ทำความสงบของใจเข้าไป บุพเพนิวาสานุสติญาณ เพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ ผู้บอกเบิกยังแสวงหาอยู่ ผู้บอกเบิกยังไม่ได้สัจธรรมความจริงมา นี่มันเกิดโดยธรรมชาติของมัน เกิดโดยข้อมูล พอจิตมันสงบเข้าไปแล้วมันก็มีข้อมูลของมันอยู่ในหัวใจใหม่ ดุติ สสารสิ่งใดมันก็มีค่าตามสสารสิ่งนั้นใช่ใหม่ จิตใจที่มันสงบเข้าไปแล้วมัน

ก็รู้ตามข้อมูลของมัน ตั้งแต่อดีตชาติไปเป็นพระเวสสันดร นี่โง่สสารที่มันมีอยู่ไง ความเกิดตายที่จิตนี้มันเคยเวียนเกิดเวียนตายมาไง เวลาจิตสงบเข้าไปแล้วก็ไปรู้ข้อมูลเดิมของมัน มันใช้ปัญญาอะไรล่ะ? มันไม่ได้ใช้ปัญญาอะไรเลย แต่มันเป็นข้อมูลที่มันมีอยู่ พอข้อมูลมีอยู่มันก็ย้อนไปอดีตชาติไม่มีวันจบสิ้น

ถ้าอย่างนี้ไม่จบก็ดึงกลับ พอดึงกลับมา มาทำความเข้าใจของใจให้ละเอียดเข้าไป

ถ้าจิตมันยังมีกิเลสอยู่ เห็นไหม คุณติฎฐิชีโพรเขาทำความสงบมามากแล้วแหละ เวลาอาหารคาวสก็รับประกันแล้วแหละ มันก็ไปไม่รอดหรอก แต่เวลาจิตสงบเข้ามาแล้ว ในเมื่อผู้นุกเบิกยังมีการกระทำอยู่ ยังกระทำอยู่ พอเข้าไปปัญญามันยังไม่เกิด ปัญญาอย่างนี้มันเข้าไปถึงข้อมูลเดิม มันเป็นบุพเพนิวาสานุสติญาณ นี่เวลาจิตสงบเข้าไป มันย้อนกลับมาเป็นจตุปปาตญาณ ถ้าจิตมันยังไม่สิ้นกิเลส เพราะมันมีข้อมูลของมัน สสารมันมีคุณค่าของมัน สสารมันต้องแปรสภาพของมันไป จตุปปาตญาณมันต้องแปรสภาพของมันไป มันต้องเกิดของมันไปข้างหน้า มันก็ไม่ใช่อีก เพราะมันเป็นอดีต อนาคต

นี่อดีตชาติคืออดีต เวลาถ้ามันไป จตุปปาตญาณคืออนาคตที่สสารนี้มันต้องแปรสภาพไป สสารนี้มันต้องหมุนเวียนไป เห็นไหม นี่ดึงกลับมาๆ พอดึงกลับมาก็เป็นตัวของมัน นี่ตัวของมันเอง พอตัวของมันเอง ตัวของมันเองคืออะไรล่ะ? คือภวสวะ คือภพ คือจิต คือฐิติจิต จิตเดิมแท้ ผ่องใส จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้ที่ผ่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส กลับมาที่จิตเดิมแท้แล้วพิจารณาจิตเดิมแท้ด้วยปัญญา ด้วยมรรคญาณ มรรคเกิดแล้ว เห็นไหม

ถ้ามรรคมันเกิด มรรคมันคืออะไร มรรคคืออะไร มรรค ๘ คืออะไร? นี่คำริชอบ งานชอบ งานก่อนหน้านั้นงานไม่ชอบ งานใกล้เคียงแต่ยังไม่ชอบ แต่นี่งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ความชอบธรรมมันเกิด เห็นไหม ถ้าความชอบธรรมมันเกิด ธรรมจักรมันหมุน ถ้าจักรมันหมุน ญาณมันเกิด ญาณคืออะไร? ญาณทัสสนะที่เข้ามาทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พอทำขึ้นมา นี่พอเข้ามาทำลายกัน ทำลายด้วยวิธีใดล่ะ? ทำลายด้วยที่ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ผู้นั้นจะเห็นธรรม เห็นไหม ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคตเหมือนกัน อันเดียวกัน ถ้ามันทำแล้วมันจะเป็นเหมือนกัน

นี่ไงถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา แล้วมันทำที่ไหนล่ะ? มันทำที่ในใจของเรา

นี่เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราปฏิบัติกันด้วยกิเลสค้นหาความทะยานอยากนะ เวลา
กิเลสค้นหาความทะยานอยากนี้เราวางไว้ โดยจิตได้สำนึกเราละไม่ได้ ฉะนั้น ด้วยจิตได้สำนึก
ทุกคนก็อยากพ้นทุกข์ แต่เวลาเราปฏิบัติกันด้วยความอยาก อยากด้วยสมุทัย อยากด้วยเปลือก นี่
เราจับได้ เราจับของเราไป เราปฏิบัติของเราไป

ถ้าปฏิบัติของเราไป ถ้ามันน้อยเนื้อต่ำใจ หมาเห็นเครื่องบิน นิพพานอยู่สุดเอื้อม แล้วทำ
อย่างไร หมาเห็นเครื่องบินนี้มันท้อแท้ แต่ถ้าบอกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าชาย
สิทธัตถะเกิดจากพระเจ้าสุทโธทนะ พระนางสิริมหามายา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มี
พ่อแม่ แม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ประพฤติปฏิบัติมาเหมือนกัน เราก็มีพ่อแม่ เราก็เกิด
มาเหมือนกัน เรามีชีวิตเหมือนกัน เรามีภรรยา มีร่างกายและจิตใจเหมือนกัน เราก็ต้องมีความ
เข้มแข็งเหมือนกัน เราจะปฏิบัติเหมือนกัน เราจะทำของเรา

นี่ทำได้ ถ้าทำได้ แล้วทำได้ทำไมมันทุกข์ยากขนาดนี้ล่ะ? ทุกข์ยากเพราะมันเป็น
อริยทรัพย์ ทุกข์ยากเพราะมันเป็นการรื้อถอนหรือชาติ เราทำงานของเรามา ทำงานเพื่อสัมมาอาชีวะ
ทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ คนเราเกิดมา เห็นไหม แม้แต่ทำงานเพื่อเลี้ยงชีพมันยังต้องมีอำนาจวาสนา
เลย เวลาคนมีอำนาจวาสนานะ ทำสิ่งใดไปมันจะมีหมู่ มีคณะ มีคนดูแลก็เอื้อกันไป บาง
คนทำงานขึ้นมาล้มลุกคลุกคลาน ทุกข์ยากแสนเข็ญ ทุกข์ยากแสนเข็ญเพราะอะไร เพราะสิ่งนี้
เวลาเราทำของเราไป

นี่เวลาเราทำของเราไป แต่สิ่งนี้ คุณเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นไปอดีตชาติ
นะ บุปผะนิวาสานุสติญาณ ตั้งแต่พระเวสสันดรนี้ย้อนกลับไปมีแต่เสียดลามาทั้งนั้นเลย นี่
เสียดลามาทุกอย่าง เสียดลามา เพราะการเสียดลานั้นมันเป็นการสร้างอำนาจวาสนาบารมี
มา ถ้าสร้างอำนาจวาสนาบารมีมา จิตใจมันเข้มแข็ง ใครจะชักนำไปอย่างไรก็แล้วแต่ นี่อาพา
รดาบสบอกเหมือนเรา คุณอาจารย์ยกย่องขนาดนั้น อาจารย์เชิดชูขนาดนั้นยังไม่เชื่อ

ถ้าเป็นคนที่ไม่มียอำนาจวาสนา อาจารย์ยกย่องนี้มันไปแล้ว ไม่มีใครยกย่องเราก็ให้
คะแนนตัวเองมากเกินไปอยู่แล้ว แล้วนี่อาจารย์มายกย่องขนาดนั้นยังไม่หลงตามไป เพราะอะไร
ล่ะ เพราะได้สร้างบุญญาธิการมา ได้สร้างหลักเกณฑ์ในหัวใจนั้นมา ใครมายกย่องเชิดชูขนาด
ไหนก็ไม่เชื่อ ใครจะมายกย่องขนาดไหน นั่นมันธรรมะเก่าแก่ แต่เราพิสูจน์ขึ้นมาเอง ทำความ
เป็นจริงของเราขึ้นมาเอง

นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะได้สร้างสมบุญญานิกรอย่างนั้นมา จิตใจมันถึงมีหลักมีเกณฑ์ไง ใครจะชักนำอย่างไรมันก็ไม่ไปไง ใครจะโน้มน้าวอย่างไรมันก็เรื่องของเขา มันไม่ใช่เรื่องของเรา...เรื่องของเรา ในหัวใจของเรามันเป็นความจริง ใครจะปิดใครได้ เอาความทุกข์มาเปิดเผยกันสิ อ้าปากบ่นแต่ความทุกข์กันสิ ทุกคนทุกข์ทั้งนั้นแหละ แต่มันเก็บไว้ในใจ ด้วยมรรยาทสังคมนะ สบายดีไหม? สบายดี สบายดีจริงหรือ จริงหรือ? มันไหม้อยู่ในใจนั้นนะ ในหัวใจมันเผาผลาญอยู่นั้นนะ

แต่ถ้าความจริงละ ความจริง เห็นไหม हमามันเห็นเครื่องบินนะ มันเป็นสุภายิต แต่เวลาเราปฏิบัติของเรา นิพพานนะ นิพพานมันก็เกิด ทุกข์ที่มันเกิดอยู่ที่นี่ ถ้าพูดถึงมันทำลายลง มันทำลายลงนะ มันทำลายด้วยมรรคญาณ ถ้าคำว่าเกิดดับๆ เกิดดับนี้ไม่มีเหตุมีผล เกิดดับโดยธรรมชาติมันก็เกิดดับอยู่แล้ว สิ่งใดเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นต้องดับเป็นธรรมดา แต่การดับเป็นธรรมดาเพราะมีเจ้าของรู้เห็นการเกิดและการดับ แล้วมันปล่อยวางการเกิดและการดับด้วยปัญญาของท่าน ท่านถึงรู้จริงตามความเป็นจริงของท่าน ท่านถึงมีดวงตาเห็นธรรมไป

เราว่าเกิดดับๆ นี่มันสัญญา นี่มันจำมา จำมาเราก็รู้ที่อยู่ เราก็ก่เกิดดับ เราคุ้นชินมันจนเราไม่เอามันมาพิจารณา เราคุ้นชินมันจนเราไม่เอาสิ่งนั้นมาเป็นประโยชน์กับเรา เพราะเราคุ้นชินใจพอเราคุ้นชินมันก็มีอยู่แล้ว เกิดดับไป มันเรื่องธรรมดา ธรรมดาจนกิเลสท่วมหัว ธรรมดาจนกิเลสมันทำให้เหลวไหล ให้ไม่เอาจริง ให้นอนจมอยู่กับกิเลสนั้นไป

แต่ถ้าไม่ธรรมดา เราดูแลของเรา เราดูแลของเรา เราทำของเรา ถ้าเจ้าของที่ดีเขาจะพาหมาขึ้นเครื่องบินนะ ถ้าสติปัญญาเรามีกำลังของเรา เราจะพาจิตนี้เข้าสู่สังขาร เราจะพาใจนี้ให้มันพ้นจากกิเลสต้นหาคความทะยานอยาก เราเกิดมาทุกข์ยากขนาดนี้แล้ว เราทำคุณงามความดีของเราเพื่อประโยชน์กับเรา เพื่อชีวิตของเรา

เห็นไหม นี่ฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อความผ่อนคลายของใจ ในกาลามสูตร ไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ฟังธรรมแล้วเป็นศรัทธาความเชื่อนี้ แล้วต้องพิสูจน์ นี่ปฏิบัติแล้ว ไม่ใช่เป็นหมาเห็นเครื่องบินแล้ว เราจะขึ้นเครื่องบิน เราจะสร้างเครื่องบินเอง แล้วเราจะจับมันไป เราจะสร้างเครื่องบินเองนะ แล้วเราจะขับเครื่องบินของเราไป เอวัง